

Kjersti Annesdatter Skomsvold

Beszélgetni jó

(Részlet a regényből)

Le kell mennem a boltba cukorért, legyen itthon, ha June újra kölcsön akar-
na kérni. Hazudnék, ha azt mondanám, hogy nem szeretnék találkozni az óra
nélküli emberrel. Indulás előtt teszek magamra egy kis kölnit, most csak a
térdfajlatomra meg a fülem mögé. Még egy kicsit a levegőbe is kifújok, és át-
sétálok az illatfelhőn.

Felbukkan az erdőszélen, mintha megrendelésre jönne, tudom, csak erre
az alkalomra vártam. June látogatása meghozta az önbizalmamat, mert az az
ember, akivel az úton találkozni szoktam, nem éppen a legélesebb elme. Meg
fogom szólítani. Ki kell találnom valami jó témát. De gyorsan.

– Jó napot! – mondom. Mintha kívülről hallanám magam, magas a han-
gom, és teljesen más, mint általában.

Egy arcizma sem rándul.

– Hát itt van? – kérdezem. Nem válaszol.

– Hát, nem lehet itt rossz – mondom óvatosan.

– Aha – motyogja. Ettől kezdve egy szót sem szól, én pedig érzem, ahogy
egyre jobban elfog a pánik, mert ez az ember nem valami csevegős típus. Fé-
lek, hogy eltűnik, ha nem mondok valami érdekeset.

– Hogy hívják? – kérdezem, és nem is értem, hogy merészkedtem idáig.

Komoly arckifejezéssel motyog valamit, ami úgy hallatszik, mintha KGB-t
mondana. Erre összerázkódom, mert ha igaz, amit hallok, akkor gyanakod-
nom kellene. De amikor újra megkérdezem, hallom, hogy sóhajt egyet és azt
mondja, Åge B. Mondjuk én is sóhajtánék, ha egy ilyen név tulajdonosa lennék.
Nem merem megkérdezni, mit jelent a B, hátha valami zavarba ejtőt, így csak
elismerően bólintok.

– Szép férfinév – mondom.

Kicsit csalódott vagyok, amiért nem kérdezi meg, engem hogy hívnak, vagy
hogy mi a kedvenc színem, vagy melyik az az egyetlen cédé, amit magammal
vinnék egy lakatlan szigetre.

Annyira jó beszélgetni! Åge B.-vel arról szeretnék társalogni, amiről Ip-
szilonnal is szoktam. Amikor Ipszilon hazajön a munkából, megkérdezem,
milyen napja volt, mit csinált, ő meg elmondja, hogy jó napja volt, és nem
csinált semmi különöset. Megköszönöm, hogy bepillantást nyerhettem a vi-
lágába. Aztán ő is megkérdezi, hogy telt a napom, mit csináltam, én meg el-
mondom, hogy azt hittem, egy kis kígyó levedlett bőrét láttam a fürdőszoba-
padlón, de kiderült, hogy csak porcica volt. Néha megtörténik, hogy Ipszilon
megkérdezi, nem kívánok-e néha rajta kívül valaki mással is beszélgetni. De
hiszen beszéltem már mással. Nem emlékszel? Amikor elkísértelek a kará-
csonyi ünnepségre.

– Hát igen – mondja Åge B.

– Hát igen – igyekszem én is a válasszal.

Elindulok a templom felé, és úgy érzem, hogy nagyon kövér vagyok. Különösen a combrészen. Azt hallottam, hogy így reagál a test, ha elutasít az ellenkező nem.

Egyszer már voltam igazán kövér is, az után, hogy Stein elpusztult. Elmaradt a sétáltatás a Lutvann-tó körül, de nem úgy a habcsóksütés. Igazából még több habcsókot sütöttem, mint azelőtt. Először azt hittem, ezért feszül a derekamon a ruha.

– Szerinted nem lettem valahogy szélesebb? – kérdeztem Ipszilont. Ő persze nem akart megsérteni, így azt mondta, hogy éppen ellenkezőleg, nagyon is vékony vagyok.

Tovább sütöttem a habcsókokat, s közben Steinre gondoltam. Ahogy múlt az idő, reggelenként egyre nehezebben tudtam felvenni a harisnyanadrágomat, a ruháim ujjá meg nyomot hagyott a csuklómon.

– Már régen nem volt *vendégem* – mondtam Ipszilonnak. Nem tudtam tovább várni a hírral. – Legalább háromszor meg kellett volna jönnie. – *Vendéget* szoktam mondani, hogy ne hozzam zavarba Ipszilont. Megfogta a kezemet.

– De akkor ez azt jelenti... – mondta.

– Azt hiszem, ez többet jelent, mint azt sejtenénk. – Ipszilonra néztem, és arra gondoltam, valahogy így néz ki a boldogság. Ha hozzá is voltam szokva a könnyeihez, azt is mondhatnám, már teljesen immunis voltam rá, most mégis azonnal átragadt rám.

Ipszilon elkísért ruhát venni. Amikor a próbafülkében öltözködtem, nem tudtam visszavenni a régit. Az új ruhában mentem haza. Jó bő volt, kellett a hely, hogy terebélyesedni tudjak, így most a kabátomra vettem fel.

– Muszáj így kinézned? – kérdezte Ipszilont.

– Nem, de nem tesz semmit. – Bár egymás mellett mentünk az utcán, Ipszilont mindig másfelé nézett. Mintha szégyellne. Biztosan azért, mert a fehér ruha színe beleolvadt a járdaszegélyen feltornyozott hóbuckákba. Megkértem, hogy húzza le az orráig felhúzott sálát, ami a fél arcát eltakarta.

– Még azt hiszik az emberek, hogy kábítószeres vagy.

Először fordult elő, hogy Ipszilont nem kérdezte meg, el akarok-e menni vele a karácsonyi ünnepekre. Csak letette a meghívót az íróasztalra, és biztosan vette, hogy mint mindig, most is egyedül kell majd mennie. Ezért azt mondtam, hogy elkísérem.

– Ha valaki kérdezne tőlem valamit, akármit, egyszerűen csak megsimogatnám a hasamat. Ez elég válasz mindenre. És akármilyen borzasztó élmény is érne, nem leszek egyedül. Kettő vagyok egy alakban. – Ipszilont azt mondta, bátor vagyok, én meg azt gondoltam, hogy kötök egy széles, piros szalagot, amivel körülfogom a fehér ruhám. Amint megérkeztünk az Országos Statisztikai Hivatal éttermébe, s kiderült, hogy nem ülhetek Ipszilont mellé, rögtön elszállt a bátorságom. *Martinsenné asszony* ültetőkártyája a patkó alakú asztal másik végén állt. Mielőtt szólhattam volna, hogy meggondoltam magam, Ipszilont már úton volt a kijelölt helye felé. Félénken a helyemre mentem és leültem. A jobb oldalamon levő szék szerencsére üres volt. A bal oldalon *Dahl úr* neve állt. Szerencsére már be volt rúgva, s annyira dadogott, hogy nem is

értettem, amit mondott. Ráadásul csak egyetlen szót ismételtetett újra és újra. Megpróbáltam kitalálni.

– Eszkimó? – Dahl úr csak rázta a fejét és újra kimondta azt az egyetlen szót, miközben minden erejével arra koncentrált, hogy le ne essen a székről.

– Dzsingisz kán? – kérdeztem.

Folyton Ipszilon felé pislogtam, azt akartam, hogy lássa, remek társasági hölgy a felesége. Így telt a karácsonyi vacsora. A harmadik fogás után rákérdeztem a szomszédomra.

– Geromino?

– Geromino! – vágta rá Dahl. Mindketten megkönnyebbültünk. Egyikünknek sem volt hozzáfűznivalója. A desszert alatt csak ültünk és bólogattunk.

Láttam, hogy Ipszilon nagyon jó hangulatban volt. Megfigyeltem, hogy a mellette ülő asztaltárs amolyan könnyűvérű nő. Hangosan nevetett Ipszilon szavain, s amikor elindult a WC felé, utána mentem. El akartam mondani neki, hogy Ipszilon korántsem olyan jópofa, mint amilyennek látszik. Bár tudtam, hogy ezt sosem tudnám megtenni. Annyit mindenestre elértem, hogy figyeljen a hasamra. Amikor a nő kicsit ingadozva kijött a vécéből, a csap alá tartottam a kezemet, mintha éppen mosnám. Megállt mellettem, végigsimított válláig érő haján, és azt mondta, hogy meg kellene fésülnökdnie. Nem értettem, hogy kihez beszél, rajtunk kívül senki más nem volt ott. Újra megkötöttem pocakomon a piros szalagot.

– Milyen hosszú a haja – mondtam, tulajdonképpen csak saját magamnak.

– De nem elég hosszú – válaszolta. Aztán becsukta a szemét, de nem értettem, hogy miért. Arra gondoltam, hogy ahogy ott állt és ingadozott, talán el akart játszani valakit. Kellemetlenül éreztem magam, mert meg kellett próbálnom elképzelni, mire gondol, kit utánoz a vállig érő hosszú hajba burkolózva. Aztán végül is eszembe jutott, hogy a haja nem is olyan hosszú. Mielőtt kinyitotta volna a szemét, kimentem a mosdóból. Úgy éreztem, éppen eleget beszéltem már, megkerestem Ipszilont, és figyelmeztettem, hogy ideje lenne hazamenni. Azt mondta, hogy ígért egy táncot a szomszédjának.

– Jó vicceid vannak – akartam mondani, de megelőzött. Kedvesen kérdezte, ugye nincs ellenemre? Mire én azt válaszoltam, hogy ha az egytől tízig terjedő skálán mérjük a kedvem, akkor jobb, mint várnám. Még rímelt is, bár nem ez volt a célom.

A fal mellett állva néztem őket. Kellemetlen volt mozdulatlanul ácsorogni. Legszívesebben odamentem volna hozzájuk és kifakadtam volna.

– Most aztán elég legyen, Ipszilon!

A karomat összefontam a hasamon, majd tettem egy táncmozdulatot. Nem tudtam, mit kezdjek magammal. Ipszilon egészen más volt, mint otthon. Igazából érdekesebbnek tűnt, ahogy utánagondolok, talán jobbnak. A haja, amely eltakarta a nő kezét, furcsa módon mintha nem lefelé nőtt volna, hanem az elálló fülei között vízszintesen. Aztán nagy nyugodtság fogott el, mert rájöttem, hogy saját magamra voltam féltékeny, hogy én táncolok ott vele. Még szerettem is.

Az adventi időszak maradék részét a székemben töltöttem és apró fülmelegítőket kötöttem. Valósággal magam elé képzeltem, amint az a kis tücsök a

közelemben játszik majd a zöld szőnyegen, ha pedig az udvarra akarna menni, a konyhaablakból tarthatom szemmel.

Karácsony este, egy leírhatatlan hasfájás kíséretében, megjött a *vendégem*. Épp amikor a karácsonyfát akartuk körbetáncolni. A fehér ruhát kidobtam a szemétkébe, abbahagytam a habcsóksütést, és a régi ruhám nemsokára ugyanúgy lógott rajtam, mint régen. Egyre bővebb lett rám minden, és május tizenhetedikén, a nemzeti ünnepen már sokkal vékonyabb voltam, mint Ipszilon.

– Mathea, itt a kolbászos rántotta! – hallottam Ipszilon hangját, miközben letette a tálcat az éjjeliszekrényre és leült az ágy melletti kempingszékre. Kinyitottam a szemem. A mennyezetről egy léggömb lógott.

– A Karl Johan sétányon vettem – mondta Ipszilon.

– Nahát! – mondtam. Öltönyben volt, összekulcsolt kézzel, a térdére könyökölve hajolt felém.

– Szerinted? – szólalt meg. Nem értettem, mire gondolt.

– Hiszen te mindig fogadni szoktál – mondta. – Mit gondolsz, mennyi ideig marad ott fenn a léggömb?

– Ipszilon, most nincs erőm – fáztam, az államig húztam a takarót.

– Szerintem egy hétig – mondta. – Nem, azt hiszem, inkább kettőig. – Te mennyit saccolsz?

– Nem tudom.

– Többet vagy kevesebbet? – kérdezte. Úgy éreztem, mintha örökre ezzel a léggömbbel kellene foglalkoznom. Sóhajtottam egyet.

– Többet.

– Nos, ha nyerek, elviszlek egy jó vendéglőbe, utána pedig színházba.

Becsuktam a szemem.

– Nem bírok.

– De én nagyon szeretném – mondta Ipszilon.

– Te mit szeretnél, ha nyernél?

Nem válaszoltam.

– Gondolkozz rajta! – kért Ipszilon.

Oldalra fordultam, hogy ne lásson sími. Hallottam, amint a térdére terítette a szalvétát és kezébe vette az evőeszközöket.

Egyikünk sem említette többet a léggömböt, bár ott lógott a fejünk fölött, mint egy csupa felfoghatatlan jelből álló beszédfelhő. Egy nappal azelőtt, hogy megnyertem volna a fogadást, eszembe jutott, mit szeretnék. El sem hittem, hogy meg tudom tenni, de kimentem a kézimunkadobozomért, kerestem egy kötőtűt. A léggömb megkönnyebbülten engedte ki a levegőt. Mire Ipszilon hazajött, már el is készültem. A hajamat feltűztem egy csattal és megcsipkedtem az arcom. Cipővel a kezemben, lötyögő kabátban álltam az előszobában. Meglepődve néztem.

– Nyertél – mondtam. Ipszilonból mélyről tört elő a hosszan visszatartott zokogás. Ujjaimmal megérintettem a homlokát, simogattam apró ráncait.

– Milyen csinos vagy!

– Köszönöm – mondtam.

Megcsókolta a fejemet. A cipőm orrával néhányszor megböktem a lábát.

– Vettél új cipőfűzőt?

– Nem – válaszolta.

– Hát persze hogy nem – mondtam. Mindketten elneveltük magunkat.

Nem emlékszem a vacsorára, arra sem, miről beszélgettünk, talán nem szóltunk egy szót sem. Arra sem emlékszem, hogy mit láttunk a színházban. De nem is érdekes.

Még mindig nagyon fáj, ami történt, s azóta nem múlt el nap anélkül, hogy Ipszilon ne vitt volna magával egy kis üdvözlöt a táskájában.

Muszáj észrevenni, hogy a templom előtti fán megjelentek a barkák. Nem-sokára itt van május tizenhetedike, a nemzeti ünnep. Emlékszem arra a furcsa kislányra a felvonuláson, a lutvanni iskolások között. A zenekar mögött ment, a jövő reménységei előtt. A kislány hosszú, vékony boton egy műanyag babát emelt magasba. A babán barna egyenruha, narancsszínű, bojtos kalap volt, ugyanolyan, mint az aspiránsokon és a kislányon is. Nem tudom, hogy miért vitte azt a botra tűzött babát, mi volt az értelme, de a kislány nagyon büszkének tűnt, ahogy ott menetelt. Most is látom magam előtt, amint átmasírozott egy emelkedőn, el az útszélen álló autók mellett, miközben megpróbálta olyan magasán tartani a babát, ahogy csak bírta.

Az idén én is ott leszek a királyi palota előtt és integetek a királynak. Az összes ember között engem szemel ki magának. Futva jönnek majd a testőrei hozzám.

– Azt üzeni a király, hogy gyere fel a palota erkélyére!

– Miért pont én? – kérdezem majd, és felnézek Haraldra vagy Haakonra, vagy aki éppen ott áll és bólogat.

– Igen, bizony, te. Te, és senki más.

Jól beverem a térdem a bevásárlókocsi oldalába. Gyorsan körülnézek, de szerencsére senki sem látta. Úgy fáj, mintha szöveget vertek volna belé. Az öklömet rázom a bevásárlókocsi felé. Bemegyek a boltba.

Most legalább tudom a nevét, gondolom a hazafelé úton.

– Åge B. – mondom hangosan. Teljesen természetesen hangzik.

Anna Bihari-Andersson fordítása

Kjersti Annesdatter Skomsvold 1979-ben született Oslóban. Az Oslói Egyetemen matematikát és számítástechnikát tanult, a Trondheimi Egyetemen pedig technológiatudományt. A 2008/2009-es évadban a bergeni Írásművészeti Akadémia hallgatója volt. Az író 2009-ben jelentkezett első kötetével (*Jo fortere jeg går, jo mindre er jeg/Minél gyorsabban járok, annál kisebb vagyok*, Forlaget Oktober), amelyért még abban az évben Tarjei Vesaas-debüt díjat kapott. A fordítás jogát megvásárolták a svédek, a dánok, a németek, a spanyolok és egy amerikai kiadó. Ebből a kötetből ragadunk ki egy részt.